

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000915

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-04-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гапочка Володимир Миколайович

2. Volodymyr M. Harochka

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 09-04-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11795

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.63.01

Тема дисертації:

1. Правовідносини із загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття
2. Legal relations with mandatory state social insurance in case of unemployment

Реферат:

1. У поданій на захист дисертаційній роботі уперше ринок праці розглядається як система соціально-трудових, економічних та організаційних відносин, що виникають між особами, які шукають роботу, працівниками, професійними спілками, роботодавцями, їх організаціями й суб'єктами господарювання, які надають послуги з посередництва у працевлаштуванні, органами державної влади й органами місцевого самоврядування у сфері задоволення потреби працівників у зайнятості, а роботодавців, відповідно, у їх найманні спрямована на забезпечення високого рівня й належної якості життя працівників, їх колективів і суспільства в цілому. Обстоюється позиція, що безробіття, як соціальний ризик, характеризується загрозою відсутності заробітної плати або інших передбачених законодавством доходів як джерела існування, а також економічними, організаційними і психологічними труднощами під час наступного пошуку безробітним підходящої роботи Уперше систематизовано й піддано змістовному аналізу організаційно-правові форми

соціального захисту безробітних, що охоплюють: 1) загальнообов'язкове державне соціальне страхування; 2) соціальну підтримку; 3) законодавчо встановлені пільги та юридичні гарантії; 4) державні цільові соціальні програми. Доведено, що правовідносини із загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття – це врегульована законодавством про страхування на випадок безробіття система відносин між його суб'єктами, що передбачає гарантоване державою надання страховиком чи уповноваженими ним органами (особами) застрахованій особі при настанні страхового випадку матеріального забезпечення на випадок безробіття і соціальних послуг за рахунок коштів спеціалізованого фонду, які формуються страхувальниками шляхом сплати страхових внесків. Уперше суб'єкти правовідносини із загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття класифіковано на: (1) первинного суб'єкта (застрахована особа); (2) основних суб'єктів (страховик і страхувальник); (3) допоміжних суб'єктів (державні органи й органи місцевого самоврядування, профспілки та їх об'єднання, організації роботодавців та їх об'єднання, навчальні заклади й заклади охорони здоров'я, реабілітаційні установи, організації, що надають послуги з професійної орієнтації і професійного навчання, посередництва у працевлаштуванні тощо). Обстоюється позиція щодо чіткого розмежування завдань і повноважень (1) центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику в царині зайнятості населення і трудової міграції, й (2) Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. Якщо реалізацію пасивних заходів стимулювання зайнятості населення (виплата допомоги по безробіттю й допомоги на поховання) слід віднести до компетенції соціально-страхового фонду, то активними заходами (професійна підготовка й перепідготовка, профорієнтація, надання роботодавцем компенсації, послуг, пов'язаних із працевлаштуванням, тощо) належить перейматися компетентному органу державної виконавчої влади. Установлено, що підставою виникнення розглядуваного різновиду правовідносин є юридичний факт-стан («бути застрахованим»). Натомість правовідносини з надання матеріального забезпечення у відповідній ситуації виникають за додаткової (окрім «застрахованості») наявності таких фактів, як-от: 1) звернення застрахованої особи із особистою заявою з приводу реалізації належного їй права до страховика або уповноваженого ним органу; 2) рішення останнього щодо особистої заяви. У законодавчо передбачених випадках це також наявність: 1) наявність страхового стажу; 2) досягнення певного віку; 3) наявність відповідної професії, спеціальності, напрямку підготовки або підвищення кваліфікації; 4) наявність певного соціального статусу. Автор дійшов висновку, об'єктами розглядуваних правовідносин є: 1) соціально-страхові виплати, які є періодичною або одноразовою грошовою допомогою, що надається в межах системи загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Зазначені виплати здійснюються страховиком при настанні безробіття, смерті безробітного або смерті особи, яка перебувала на його утриманні; 2) соціально-страхові послуги, що трактуються як комплекс заходів, які реалізуються в межах системи загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття та спрямовані на підтримку окремих осіб або їх груп, що зіткнулися зі складнощами внаслідок безробіття та не мають можливості самостійно подолати ці труднощі. Метою надання таких послуг є поліпшення їх життєдіяльності, соціальна адаптація та сприяння поверненню до повноцінного соціального життя Основний зміст соціально-забезпечувального складника правовідносин, що вивчаються, становить право застрахованої особи на отримання матеріального забезпечення на випадок безробіття й соціальних послуг, а також кореспондуючий йому обов'язок страховика їх надати за рахунок коштів, основним джерелом яких є страхові внески страхувальника.

2. In the thesis submitted for defence, the labour market is considered for the first time as a system of social, labour, economic and organizational relations that arise between job seekers, employees, trade unions, employers, their organizations and business entities that provide mediation services in employment, state authorities and local self-government bodies in the field of meeting the needs of employees in employment, and employers, respectively, in their employment, is aimed at ensuring a high level and proper quality of life of employees, their teams and society as a whole. The position is argued that unemployment, as a social risk, is characterized by the threat of the lack of earnings or other legally prescribed income as a source of existence, as well as economic, organizational and psychological difficulties during the next search for a suitable job by the unemployed. For the

first time, the organizational and legal forms of social protection of the unemployed were systematized and subjected to meaningful analysis, covering: 1) mandatory state social insurance; 2) social support; 3) legally established benefits and legal guarantees; 4) state targeted social programs. It has been proved that the legal relationship regarding the mandatory state social insurance in the event of unemployment is a system of relations between its subjects regulated by the legislation on unemployment insurance, which provides for the state-guaranteed provision by the insurer or its authorized bodies (persons) to the insured person in the event of an insured event material support in case of unemployment and social services at the expense of the funds of the specialized fund, which are formed by policyholders by paying insurance premiums. For the first time, the subjects of legal relations regarding the mandatory state social insurance in case of unemployment are classified into: (1) primary subject (insured person); (2) main subjects (insurer and insured); (3) auxiliary subjects (state bodies and local self-government bodies, trade unions and their associations, employers' organizations and their associations, educational institutions and health care institutions, rehabilitation institutions, organizations providing vocational guidance services and professional training, mediation in employment, etc.). The position regarding the clear demarcation of the tasks and powers of (1) the central executive body, which implements state policy in the field of population employment and labour migration, and (2) the fund of the mandatory state social insurance of Ukraine in case of unemployment is argued. If the implementation of passive measures to stimulate population employment (payment of unemployment benefits and burial benefits) should be attributed to the competence of the social insurance fund, then active measures (professional training and retraining, career guidance, provision of compensation by the employer, services related to employment, etc.) should be taken over by the competent body of the state executive power. It was established that the legal fact-state ("being insured") is the basis for the emergence of the considered type of legal relationship. Instead, the legal relationship for the provision of financial support in the relevant situation arises in the presence of additional (besides "being insured") facts such as: 1) the insured person's personal application regarding the realization of his right to the insurer or the body authorized by him; 2) the latter's decision regarding a personal application. In cases provided for by law, it is also the presence of: 1) the presence of insurance experience; 2) reaching a certain age; 3) availability of a relevant profession, specialty, direction of training or advanced training; 4) the presence of a certain social status. It was concluded that the objects of the legal relationship under consideration are: 1) social insurance benefits – a periodic or one-time monetary payment in the system of mandatory state social insurance in the event of unemployment, which is provided by the insurer in the event of unemployment or death of an unemployed person or a person who was dependent on him; 2) social insurance services – measures provided in the system of mandatory state social insurance in case of unemployment, aimed at individuals or their groups who are in a difficult life situation due to unemployment and cannot overcome it on their own, with the aim of improving their life activities, social adaptation and return to a full-fledged life. The main content of the social security component of the studied legal relationship is the right of the insured person to receive financial support in the event of unemployment and social services, as well as the corresponding obligation of the insurer to provide them at the expense of funds, the main source of which is the insured person's insurance contributions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Гапочка В. М. До питання об'єкта правовідносин із загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». // Б. 2023. Вип. 79 (1). С. 298–303.
- 2. Гапочка В. М. До питання про правовідносини із загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Соціальне право. // Б. 2022. № 3. С. 43–49.
- 3. Гапочка В. М. Соціальний захист безробітних: реалії сьогодення. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». // Б. 2022. Вип. 74 (1). С. 171–175.
- 4. Harochka V. M. On the question of international legal standards of unemployment social insurance. The scientific heritage. 2022. № 104(104). P. 75–80.
- 5. Гапочка В. М. Безробіття як вид соціального ризику: питання сьогодення. Сталый розвиток суспільства та держави: сучасні виклики та напрямки розвитку: матеріали Всеукр. наук. конф. молодих вчених (м. Одеса, 18 листоп. 2022 р.) / за ред. М. Р. Аракеяна, К. І. Спасової. Одеса, 2022. С. 164–167.
- 6. Гапочка В. М. До питання зарубіжного досвіду соціального страхування на випадок безробіття. Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. у 2-х т. (м. Одеса, 19 трав. 2023 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. Одеса : Вид-во «Юридика», 2023. Т. 1. С. 502–504
- 7. Гапочка В. М. Щодо сутності правовідносин із загальнообов'язкового державного соціального страхування у випадку безробіття. Правове забезпечення соціальної сфери : матеріали XIII міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 28 квіт. 2023 р.) / за заг. ред. Г. І. Чанишевої; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса: Фенікс, 2023. С. 261–264.
- 8. Гапочка В. М. Щодо суб'єктів правовідносин із загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Новітня парадигма трудового права та права соціального забезпечення: наукові горизонти: тези доп. та наук. повідомл. учасників XV Всеукр. наук.-практ. конф., присвячена пам'яті чл.-кор. НАПрН України, засл. діяча науки і техніки України, д-ра юрид. наук, проф. О. М. Ярошенка (м. Харків, 10 жовт. 2025 р.). Харків. 2025. С. 407–411.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0111U000960

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яковлев Олександр Анатолійович

2. Oleksandr A. Yakovlyev

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7866-7839

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Синчук Світлана Миколаївна
2. Svitlana M. Synchuk

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2711-5919

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57226867646; Web of Science Researcher ID: AAU-9926-2021;
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=NDeshnYAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коваленко Олена Олександрівна
2. Olena O. Kovalenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0883-9869

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Луценко Олена Євгенівна
2. Olena Y. Lutsenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.05**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-9357-8546**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого**Код за ЄДРПОУ:** 02071139**Місцезнаходження:** вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Сільченко Сергій Олександрович
2. Serhii O. Silchenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.05**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-3436-3021**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого**Код за ЄДРПОУ:** 02071139**Місцезнаходження:** вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Середа Олена Григорівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Середа Олена Григорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лейба Людмила Василівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна